

Με τον τρόπο αυτό μπορεί να εξηγηθούν πολλές από τις αντιφάσεις και αντιθέσεις ακόμα και στον πολιτικό εκφερόμενο λόγο όχι του ίδιου κόμματος αλλά και του ίδιου στελέχους κατά τη διάρκεια μιας μόνο ομιλίας του. Τον πολιτικό αυτόν ο οποίος συμμετέχει στο «δημόσιο λόγο» σε κάποιο τηλεοπτικό πάνελ δεν τον ενδιαφέρει πως καταγράφεται η λεκτική συνέπεια των φράσεων του και η λεκτική συνοχή, όσο πρωτίστως η φόρμα εμφάνισης του, το ύφος, η προφορική ακρότητα, αλλά και ο βαθμός εντυπωσιασμού που προκάλεσαν αυτά που είπε. Και αφού στόχος είναι ο εντυπωσιασμός πολλές φορές τον επιτυγχάνει λέγοντας ανακρίβειες, παρουσιάζοντας λανθασμένα στοιχεία, αυθαδιάζοντας προς την πραγματικότητα και την κοινή λογική.

Οι εκλογές ιστορικά και θεωρητικά είναι μια διαδικασία που αναγνωρίζει το δικαίωμα της σχετικής πλειοψηφίας να εφαρμόσει σχέδια και προγράμματα για την κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη της χώρας, για την βιοτική βελτίωση όλων των πολιτών, για την κατοχύρωση της εθνικής ασφάλειας με συγκεκριμένους τρόπους, για την μορφωτική και πολιτιστική καλλιέργεια. Οι υπάρχουσες πολιτικές δυνάμεις εξαγγέλλουν τα προγράμματα τους για την επίτευξη εν μέρει ή εν όλω των στόχων αυτών, έστω και στα πλαίσια μιας τετραετίας. Αντιπαρατίθεται το ένα στο άλλο με εμφανή τήρηση των αρχών της πρώτης τυπικής λογικής, δηλαδή χωρίς διαστρεβλώσεις και αλλοιώσεις θέσεων και έτσι επιτυγχάνεται ο σχηματισμός κριτηρίων επιλογής.

Αντίθετα στην προκειμένη περίπτωση των επερχόμενων εκλογών εκείνο που προβάλλεται σχεδόν απ' όλους τους συμμετέχοντες στην πολιτική κούρσα είναι το εύρος και το βάθος των παροχών, συνήθως «δραχμικών», που θα απολαύσουν οι ψηφοφόροι / πελάτες στην τυχαία περίπτωση που θα τους επιλέξουν. Η δεύτερη διάσταση που αναδεικνύεται στο προεκλογικό αγώνα είναι να αναδειχθεί το δυνατόν ευρύτερα πόσο επιζήμιος για την κοινωνία και το έθνος είναι ο ρόλος του αντίπαλου. Η τρίτη διάσταση που φαίνεται είναι η εναγωνίος αλλά απέλπιδα προσπάθεια από τους συμμετέχοντες να δημιουργήσουν ένα ομιχλώδες πολιτικό τοπίο με υπερβολές, αλλοιώσεις, αοριστίες, φανταστικά αφηγήματα εκτός πραγματικότητας και λογικά άλματα στο κενό, που θα τους επιτρέπει μετά τις εκλογές να αποποιηθούν κάθε ευθύνης εφαρμογής.

Η τέταρτη διάσταση αυτής της προεκλογικής αναμέτρησης είναι η φανερή αποδέσμευση των αντίπαλων κομμάτων από ιδεολογίες. Οι λεγόμενοι «νεοφιλελεύθεροι» έχουν πλέον θεσπίσει τους κανόνες του κρατικού παρεμβατισμού ενώ οι άλλοι, οι «αριστεροί» με τις ομιχλώδεις παροχές θα αναγκαστούν όταν οι δημοσιονομικοί επόπτες τους χτυπήσουν την πλάτη να επιβάλλουν φόρους αναφανδόν μειώνοντας το βιοτικό επίπεδο. Γιατί δεν μπορείς να αυξήσεις τον εθνικό και ατομικό πλούτο μειώνοντας τον δημόσιο ούτε και το αντίστροφο. Απαιτείται ισομέρεια και συμμετρία ανάμεσα στα τρία αυτά επίπεδα. «Όταν

υπερβαίνεις, υπερβάλλεις στο ένα τότε ανάβει το κόκκινο κουμπί στο άλλο».

Έχω συλληφθεί πολλές φορές από μένα τον ίδιο να χτυπάω το κεφάλι μου στο τοίχο. Ακούγοντας τις λεκτικές εκφράσεις των νέων κυρίως πολιτικών αναρωτιέμαι ποια διαδρομή ακολούθησαν για να φτάσουν στο σημείο εκείνο του δημοσίου βήματος ώστε να εκπροσωπούν το κόμμα τους. Τη διαδρομή της συγγένειας ή της φιλίας με τον αρχηγό, τη διαδρομή της θρασύτητας και αυτό υπέρ εκτίμησης, της διοχέτευσης πόρων προς τον αρχηγό, της τυπικής οικογενειακής συνέχειας, ή όποιας άλλης; Τόσο η θεωρία όσο και η παγκόσμια εμπειρία θέλουν την ανάδειξη πολιτικών ως μια διαδικασία στην οποία συμμετέχουν οι καλύτεροι κοινωνικά και επιστημονικά πολίτες ώστε να γίνουν οι ταγοί, οι πρωτοπόροι των πολιτών. Αυτοί δηλαδή που θα παίρνουν τις αποφάσεις εν ονόματι των πολλών άλλων εκπροσωπούμενων.

Εδώ σ' αυτή τη περίοδο που διανύουμε δεν έχει ξεκαθαρίσει ποιες από τις διαδικασίες που όρισαν τις διαδρομές ανάδειξης των πολιτικών εκπροσώπων έχουν την τυπική και ουσιαστική νομιμοποίηση. Από την άποψη δηλαδή του πρακτικού ηθικού λόγου και από τη θέα της αρχής της κοινωνικής αποτελεσματικότητας θα μπορούσε να πει κανείς ότι αφού δεν ορίστηκαν με κοινωνικά αποδεκτό τρόπο οι διαδικασίες ανάδειξης των πολιτικών εκπροσώπων, θα μπορούσαν να κηρυχθούν παράνομες. Αν βρισκόμαστε στην πολιτεία του Πλάτωνα, οι πρώτοι που θα κινητοποιούνταν δραστικά σε μια τέτοια περίπτωση παραβατικότητας των ηθικών αρχών θα ήταν μάλλον οι φύλακες, δηλαδή οι υπεύθυνοι για την δημόσια και ατομική ασφάλεια της πολιτείας.

Αλλά και αν ακόμα βρισκόμασταν στην περίοδο της ρωμαϊκής κυριαρχίας θα βλέπαμε ότι οι εκπρόσωποι γίνονταν αποδεκτοί αφού έδειχναν τραβώντας στο πλάι τον μανδύα τους τα σημάδια στο σώμα από τις λόγχες των αντιπάλων. Και στην ιπποτική περίοδο του μεσαίωνα οι ευγενείς ιππότες πέριξ και με τον βασιλιά αφού κατακτούσαν στις μάχες τους στόχους τους είχαν μόνο τότε το δικαίωμα να αντιπροσωπεύουν το λαό. Και στην Ελλάδα πρόσφατα, αν τηρήσουμε το μέτρο του ιστορικού χρόνου, οι εκπρόσωποι του λαού ήταν οι ήρωες των πολέμων και ακόμα ποιο πρόσφατα οι αγωνιστές / αντίπαλοι της χούντας που φυλακίστηκαν και βασανίστηκαν κρίθηκαν άξιοι να εκπροσωπήσουν για μεγάλο χρονικό διάστημα μεγάλες πληθυσμιακές εκτάσεις.

Το ερώτημα μάλλον που ανακύπτει και επιζητεί απάντηση είναι πως ανακόπηκε η πολιτική ιστορική παράδοση. Μάλλον η εποχή που διανύουμε είναι ικανή να αποδείξει την ασυνέχεια της ιστορικής εξέλιξης και την εφαρμογή της θεωρίας των αυτοτελών περιόδων. Αυτό είναι μια θεωρητική ερμηνευτική εκδοχή. Και για όσους απεχθάνονται τις θεωρητικές εκδοχές θα τους θυμίσω αυτό που κάποτε είπε ο Κέυνς. «Αυτοί (εννοούσε τους οικονομολόγους) που

απεχθάνονται τη θεωρία ή διατείνονται πως τα καταφέρνουν καλύτερα χωρίς αυτήν είναι αιχμάλωτοι μιας παλαιότερης θεωρίας».

Η προεκλογική περίοδος σχεδόν τελειώνει και από κανένα κόμμα δεν ακούστηκε ούτε μία λέξη για το μεγαλύτερο και οξύτερο πρόβλημα που αντιμετωπίζει η Ελλάδα. Το πρόβλημα των αναπτυξιακών κατανομών των ανθρώπινων, κεφαλαιακών και φυσικών πόρων. Συνιστά κοινωνικό, πολιτικό και οικονομικό καρκίνωμα το 85% των κεφαλαίων, των παραγωγικών ανθρώπινων πόρων και των δραστηριοτήτων να είναι αντιπαραγωγικά συγκεντρωμένο σε μία έκταση που δεν υπερβαίνει το 2,9% της συνολικής εθνικής έκτασης. Το κοινωνικό και επιχειρηματικό κόστος σε κάθε περίπτωση είναι υπέρμετρα μεγαλύτερο από το πραγματικό και πόσο μάλλον το δυνητικό όφελος. Αν οι κατανομές αυτές ακολουθούσαν κανόνες συμμετρίας και παραγωγικής ισομέρειας το πραγματικό ΑΕΠ της χώρας δεν θα ήταν μόνο το 40% του δυνητικού. Η διαφορά τους θα ήταν μικρή όπως συμβαίνει και με τις άλλες χώρες του δυτικού κόσμου.

Οι εκλογές θα δώσουν αποτελέσματα σε μερικές ημέρες. Εκείνο που ευχόμαστε είναι η αόρατη επιτροπή των φυλάκων του Πλάτωνα να λάβει το πρωτείο του λόγου και των αποφάσεων σε όφελος όλων.

Θάνος Κουρματζής